

B3

B3

A3

A3

B4

B4

A4

A4

B5

B5

A5

A5

DE ARBEIDERSRAAD

ORGAAN VAN DE
KOMMUNISTIESE ARBEIDERS
GROEPEN NEDERLAND

No. 1 / 2. 3e Jaarg. Jan- Febr. 37. Verschijnt maandelijks
Losse nrs. 5ct. per jaar 60.ct.

Spanje!

Ter informatie van onze lezers, die in de s.d. en in de Koninternpers tal van kleingeestige en gore aanvallen op de spaanse PCUI (Arbeiders Partij voor Marxistische Eenheid), benevens op alle andere "extremistische" groepen, gelezen zullen hebben, nemen wij - in vertaling - enkele publicaties en opmerkingen van de PCUI en van de anarcho-syndicalisten over. Ondanks meningsverschillen, menen wij, dat het een proletarische plicht is, deze aanvallen op de PCUI aan de kaak te stellen; ten eerste, omdat onder invloed van de revolutionaire ontwikkeling zelf de "extremistische" groepen in Spanje bezig zijn zich in positief proletarisch-kommunistische richting te ontwikkelen; ten tweede, omdat die aanvallen op de PCUI in wezen gericht zijn tegen elke groep, die de politiek van samenwerking - dat is onderverping - met de bourgeoisie niet aanvaardt. Terwille van een verderfelijke compromis-politiek met de spaanse, maar vooral ook met de west-europese bourgeoisie, die de "zaak van de spaanse democratie" zo dubbelzinnig en lafhartig aan Hitler en Mussolini verraaft, tracht men niet alleen de PCUI, doch elke proletarische revolutionaire ontwikkeling in Spanje door de afschuwelijkste lasterpraat de kop in te drukken.

Zelfs in de revolutie zetten de reformisten van verschillende kleur en richting, hun misdadige ondermijningspolitiek tegen het revolutionaire proletariaat voort.

Zij blijven hierdoor trouw aan hun traditie. Sinds het uitbreken van de laatste wereldoorlog hebben zij telkens weer, bij elke gelegenheid, waar het proletariaat trachtte voor eigen zaak, voor eigen oplossingen, op te komen, dit zelfde spel gespeeld. De knechten van de Konintern - hierin gesteund door hun sociaal-democratische rotgezellen - stellen de PCUI als "trotskistische" voor - wat ze niet is - doch tevens, in overeenstemming met de door Moskou bevelen lastercampagne, als handlangers van het... fascisme. Hoe lasterlijk deze aantijging is, moge o.a. blijken uit het feit, dat de PCUI mede tot de eersten behoorde, die het verzet tegen het Franco-fascisme organiseerden; de PCUI heeft haar strijders en alle belangrijke en gevaarlijke punten van de revolutie staam. Zij heeft meer dan 6000 miliciano's gestuurd naar de fronten waar gestreden wordt. De arbeiders van de PCUI offeren hun leven in de strijd tegen het fascisme, de PCUI hielp krachtig mede aan het organiseren en verstevigen van het proletarische verzet. Zonder dit verzet, zonder deze activiteit zou - de historie van de aanvang van de opstand, zowel als zekere gebeurtenissen van de laatste tijd hebben het bewee-

33

zen, - de revolutie reeds lang door de burgerlijke groepen aan het fascisme zijn uitgeleverd. Maar, de PCUI tracht tevens, uitgaande van een juist proletarische klasse-instinct en inzicht, de sociale veroveringen van de arbeidersklasse op te voeren en te verdedigen. Dit laatste nu wordt haar kwalijk genomen door die groepen, die, op grond van hun positie, op grond van hun bondgenootschappen met, of van hun onderwerping aan buitenlandse machten, de spaanse revolutie willen beperken tot een "burgerlijk democratische", dus kapitalistische.

Doch niet alleen dat de PCUI de veroveringen van het proletariaat niet wil prijsgeven, bevondien stuit zij in de richting van het proletarische kollektivisme, van het communisme. Zowel in het staatsmechanisme, als in de oplossing van sociale en economische vraagstukken wil de PCUI - in overeenstemming met grote groepen van het spaanse, vooral van het groot-industriele katalaanse proletariaat, - er niet mee volstaan, het kapitalisme op moderner leest te schoeien, doch wil zij proletarische opbouw, opbouw van het proletarische communisme. Wij weten wel, dat de opbouw, die de proletarische groepen in Spanje tans voorstaan, nog niet gelijk is aan het grote doel van het proletariaat: de associatie van vrije en gelijke producenten; doch ten eerste kan dit doel niet in één ootapgeworden bereikt, ten tweede is de verwerkelijking van dit doel niet alleen een zaak van het spaanse, doch minstens van het europese proletariaat.

Dat de PCUI in deze opvatting niet alleen staat, wordt o.a. bewezen door de volgende opmerking, die wij vinden in het Bulletin de Information van de CNT-FAI, nr. 33. 25 Jan. 1.15:

"De arbeidersklasse heeft tal van problemen op te lossen, nog afgezien van de meest urgente taak, nl met het fascisme af te rekenen, moet ze ook een begin maken met de opbouw van een nieuwe economische huishouding, die een eindig aantal van nieuwe vraagstukken in zich sluit, als bv de kwestie van de inbedraging, de opbouwvormen van de kollektieven, enz."

Ook de invloedrijke groep van anarcho-syndikalist, blijft dus op het standpunt te staan, dat de spaanse arbeidersklasse er niet mee volstaan kan zonder meer de plannen van de burgerlijke "democratie", van de bourgeoisie, dit te voeren.

Het spreekt welhaast vanzelf, dat een groter misdaad in de ogen van het reformisme niet mogelijk is. Alhoewel de feiten reeds bewezen hebben, dat het zich vereenzelvigen met de burgerlijke aspiraties en de tegenstand tegen een proletarische politiek, de eenheid van de arbeidersklasse dreigt te verstoren.

De madrilense korrespondent van NEE VOLK valt het "extremisme" van de PCUI en van de belangrijke groep van anarcho-syndikalist scherp aan. Zo hing hij in een van zijn brieven een roerend beeld op van een arme kapitalist, die toch altijd zo zijn best gedaan had om zijn bedrijf op te bouwen, en die tans nog slecht als hoofd-leider in "zijn" bedrijf is opgenomen. Tja, die gepaagde kapitalisten toch...

Doch niet alleen uit medeleiden met die soort kapitalisten - waaronder natuurlijk zeer wel brave borsten kunnen schuilen - veroordeelt het reformisme de kollektivistische maatregelen, doch vooral uit "praktische overwegingen". Immers, een dergelijk kollektivisme zou Spanje de "hulp" van de west-europese regeringen kunnen kosten... En dan, de spaanse arbeiders zijn immers niet in staat de bedrijven te leiden, Beschikken niet over voldoende "deskundigen". Ze hebben geen ing. Vos en zeker geen Hendrik-de Man van het Pan. De toel zou maar in het honders lopen. Och arme... De gunst van het burgerlijke en socialistische democraten-

33

A. DE LEEUW
s-GRAVENDIJCKSTR. 18
AMSTERDAM

BIJ DE AANVANG VAN DE DERDE JAARGANG

Waarde kameraden,

Ondanks grote moeilijkheden, handhaven wij de uitgave van ons orgaan DE ARBEIDERSRAAD. Moeilijkheden, die vooral voortvloeien uit het feit, dat onze financiële draagkracht, als kleine proletarische groep, sterk wordt aangetast door de gevolgen van werkloosheid, loonsverlagingen etc.

Toch is optreden voor de vorming van een proletarische revolutionaire partij tans nog meer dan voorheen noodzakelijk. De lessen, die wij uit de spaanse gebeurtenissen moeten trekken, wijzen ons juist in deze richting. En de moord-orgien te Moscou, de hets tegen elke formatie, die zich tegen godsvrede, klasse-verzoening en vrede verzet, vereisen nog meer dan voorheen scherpste bestrijding.

Wij doen daarom een beroep op alle kameraden, die het ernst is met de zaak onzer klasse en die met ons nastreven een werkelijke proletarische klasse-politiek, ons in ons streven met alle kracht te steunen.

Steun vragen wij in de vorm van geldelijke bijdragen. Maar ook, door dat men lezers voor ons blad werft. Ten slotte, door het zenden van op- of aanmerkingen.

Het jaar 1937 kam van grote betekenis voor de strijd onzer klasse zijn, derhalve; steunt ons met alle kracht.

GROEP
„DE ARBEIDERSRAAD“

En het beste voor Europa is, het maar in de steek te laten. Nieuw-
immenging noemen ze dat. Trouwens, in het in de steek laten zijn de
heren altijd groot geweest. Zoals ze vroeger achter de Scheidmanns

En dan, de spaanse arbeiders zijn immers niet in staat de bedrijven te leiden, Beschikken niet over voldoende "deskundigen". Ze hebben geen ing. Vos en zeker geen Hendrik-de Man van het Pan. De boel zou maar in het honderd lopen. Oeh arme... De gunst van het burgerlike en socialistiese democraten-

dom. Maar die doen immers niets anders dan Spanje laten verrekken, om zich zelf te "redden"... We zullen niet eens spreken van de engelse en franse kapitalisten, maar wat doen de sociaal-democraten? Wat doen de Stalinisten?

Blum is de vader van de noodlottige "niet- inmenging". Hij heeft er Spanje mee aan de rand van de afgrond gebracht. Zoals hij er, als het spaanse proletariaat niet weet te overwinnen, Europa mee in de afgrond van het fascisme zal jagen.

En Labour? Wat doet Labour? Praten, verklaringen afleggen, resoluties aannemen ten gunste van de "democratie". In Baldwin en Eden, de dubbelzinnige britse reactionairen en diplomaten hun gang laten gaan. Hun gang, die Hitler en Mussolini de weg effent.

En wat doet Stalin? Spanje de wet stellen. Als hij niet gevolgd wordt, dan zal hij Spanje "in de steek laten". Chantage, noemt men dat in de dagelijkse omgang.

Avond aan avond verkondigt de heer de Rode, in zijn gemoedelijke stijl van praatvaar, in HET VOLK, dat het, hoezeer het ook tegen het brave democratische gemoed moge stuiten, toch tenslotte een belang van de Europese "democratie" is... Spanje naar in de steek te laten. Zoals men Abyssinie in de steek gelaten heeft.

De ex-linkse heer Spaak - die in één nacht van links naar rechts omsloeg - sprak onlangs gevoelvollen woorden over het ongelijk van het marxisme, dat het teveel in materialistische drijfveren zoekt (hm, meneer Spaak) en dat ten onrechte nog steeds de "leer van de klassenstrijd" niet heeft opgegeven. Deze karaktervolle, anti-materialistische meneer Spaak, tegenstander van de klassenstrijd, omdat hij voorstander van de democratie, en, o, ja, ook nog voorstander van het socialisme is, heeft, zoals door het konflikt tussen hem en Vander Velde aan de dag getreden is, zelfs gebreken te betrekkingen met Valencia te verbreken, indien België geen "genoegdoening" kreeg in het geval Borchgrave. Een affaire, waarvan zelfs Karel Huysmans, na zijn terugkeer uit Spanje, verklaarde, dat ze minstens dubieus was.

Spanje, het spaanse proletariaat, de spaanse revolutie, de spaanse vooruitgang bloedt uit duizenden wonden. De spaanse massa, die vecht voor zijn mensenrecht, wordt door een wereld van vijanden naar de keel gevlogen. Spaanse cultuur, spaanse schoonheid van eeuwen, wordt vernietigd, door goed gewapende barbaren. Spaanse vrouwen en kinderen en ongewapende, weerloze mannen, worden vanuit de lucht door de vliegtuigen van Hitler en Mussolini opgejaagd en vermoord. De Europese "democratie" laat het begaan. Maar, ... België moet genoegdoening hebben. En de "linkse", o nee, rechtse, in ieder geval "democratische" meneer Spaak staat op de bres voor dit grote belgische belang. Hij zou dus na Hitler en Mussolini - om van de kolonie Portugal maar niet te spreken, - de derde regeringsvertegenwoordiger geweest zijn, die de "wettige spaanse regering" niet langer wilde erkennen... O, natuurlijk niet bloedend harte. Maar toch, deze niet-erkenning zou - ondanks het bloedende harte van den heer Spaak - zijn gevaarlijke uitwerking niet verloren hebben.

In HET VOLK van 12 Februari wordt, door een naar België gezonden redacteur, onomwonden en in valgelijk cyniese bewoordingen betoogd, dat steun aan Spanje, in welke vorm ook, toch geen zin meer heeft. Spanje is volgens deze, ter zake kundige reformist, toch verloren. En het beste voor Europa is, het maar in de steek te laten. Niet- inmenging noemen ze dat. Trouwens, in het in de steek laten zijn de heren altijd groot geweest. Zoals ze vroeger achter de Scheidemanns

aanliepen, zo tans achter Blum.
Maar zij niet alleen. Stemde de franse CP fractie niet voor voor
het voorstel van de regering in zake het verbod aan vrijwilligers
om naar Spanje te gaan? Men moge hieraan nu wel van koninternkant de
uitlegging hebben gegeven, dat Blum zodoende een "wapen" tegen
Hitler en Mussolini in handen kreeg, maar men wist uit de feiten,
dat Blum niet geneigd was dit "wapen" te gebruiken. Men heeft door
dese stemming - zoals trouwens in de s.d. pers terecht werd opge-
merkt; de horen hebben het begrepen - in feite Blum de vrije hand
gelaten en de oppositie tegen de, het banditisme versterkende "niet-
innenging" opgegeven. Des te harder schreeuwen de stalinistische heer-
schappen tans tegen het "trotskisme" en tegen links, en hun eigen
verraad te benantelen.

Dit alles halen de partij-kefs van de officiële "arbeidersbeweging"
uit, maar... als de POUM en andere proletarische groepen in Spanje
een proletarische politiek willen volgen, er van uitgaande, dat geble-
ken is, dat het proletariaat alleen zichzelf helpen kan en op geen
bondgenoten uit de bezittende klassen kan of mag vertrouwen, dan
noemen de horen, die de revolutie duizend malen hebben verraden dat
... een "extremisties gevaar voor de revolutie".

Overigens, wat het niet in staat zijn tot leiding geven in het be-
drijfsleven betreft, vragen wij: wat hebben, door de eeuwen heen, de
spaanse heersende klassen, de grondbezittende adel, de clerus en de
bourgeoisie eigenlijk van het economische leven van Spanje terecht ge-
bracht? Is dat resultaat zo schitterend, dat men moet wanhopen aan
de vraag, of de arbeidersklasse het beter zou kunnen?

Wat betekent nu het optreden van proletarische groepen in Spanje,
waartoe ook de POUM behoort? Het betekent, dat de konsekwenties van
de revolutionaire dynamiek zelf het spaanse proletariaat dwingen, de
leiding van het land in handen te nemen; de politieke leiding, maar
ook de militaire en de leiding in sociaal-economies opzicht.

Als de spaanse arbeidersklasse die leiding niet weet te veroveren
en te handhaven, dan zou ze niets anders doen dan haar bloed geven
voor de klasse-vijand, die haar in binnen- en buitenland bezig is
te verraden. De klasse-vijand, die tans, niet alleen in Spanje, de
vijand van alle vooruitgang is. Is niet in Spanje de "burgerlijke
democratie" nog minder dan elders in staat het land economies in
nieuwe banen te leiden?

Bij de aanvang van de rebellie der Franco-bandieten is gebleken, hoe
weinig innerlijke weerstand de spaanse bourgeoisie tegen de reactie
heeft? Heeft niet de regering Azana Karokke prakties in handen van
Franco gespeeld en gelaten? Heeft diezelfde regering niet ook in
Spanje de militaire bandieten gelegenheid gegeven zich te organise-
ren en voor te bereiden? Waarom? Omdat zij, in hun dubbelzinnige
positie, enerzijds wel een "burgerlijke orde" in Spanje willen, doch
anderzijds bevreesd zijn voor de kommunistische konsekwenties die
het proletariaat zal trekken.
Waren het niet de arbeiders, die de spaanse revolutie moesten redden?
Toen de burgerliken zich feitelijk reeds hadden overgegeven? En,
wordt er ook tans niet door burgerlijke groepen over kompromissen met
het fascisme gekonkeld?

Daarom: de bourgeoisie is niet in staat de fascistiese reactie te
breken. Dit is de grote taak, die voor de arbeidersklasse is weg-
gelegd. Zij kan die taak slechts volbrengen, als zij zich er van

bewust is, dat iedere aanpassing aan het kapitalisme haar de kracht
ontneemt, en als zelfstandige klasse voor maatschappelijke vernieu-
wing op te treden en de leiding te nemen ook van de ontevredenheid
bij de sociale tussengroepen.

Reeds heeft de lastercampagne tegen de POUM gelied tot haar verwij-
dering uit de generaliteitsraad van Katalonje; reeds heeft het smien-
kmoeden met de "democratiese machten" er toe geleid, dat de POUM van
haar Radio-station beroofd werd en dat de regering Caballero haar
weekblad verbood.

Men zegt: de POUM heeft toch geen invloed. Maar toch acht men haar
invloed zo groot, dat tot verbods-bepalingen wordt overgegaan. Zelf
deelt de POUM mede, dat haar invloed, de invloed van haar duizenden
actieve strijders, met de dag groeit. Wij wijzen op een verklaring
van de CNT, die de verwijdering van de POUM uit de katalaanse genera-
liteitsraad niet voorstelt als een poging - althans harerzijds - om
de POUM te treffen, doch als een beslissing, die neerkomt op een ver-
wijdering van alle PARTIJEN uit de katalaanse regering, opdat
alleen economiese organisaties direct aan de regering zouden deel-
nemen. (Wij laten daar, in hoe ver de CNT de betekenis van de ver-
wijdering te roeskleurig ziet of voorstelt) Overigens meent de CNT
dat de POUM in feite niet is verwijderd, doch in tegendeel, de oor
de grote invloed die zij heeft in de
VAN BUREAU G.I.H.G., tevens invloed op de regering blijft uitoeffe-
nen.

Tot welke gevolgen een dergelijke campagne tegen een sterke proleta-
rische groep in de spaanse revolutie kan leiden, bewijzen de politie-
ke berichten en de militaire tegenslagen van de laatste dagen. Er
dreigt gevaar. Eenheid tegen het fascisme is noodzakelijk. De stali-
nisten, de sociaal-democraten, die tans de POUM aanvallen, bedrei-
gen de eenheid van het spaanse proletariaat, omdat zij, evenals in-
der tijd de duitse sociaal-democraten voor een proletarische politiek
terugdeinsden. Een tactiek die opnieuw zou kunnen leiden tot een
bloedige nederlaag, niet alleen van het spaanse, doch van het euro-
pese proletariaat.

Men wil de "steun" van de west-europese democratiese machten "niet
verliezen"; de steun van diezelfde machten, die, toen ze meenden,
dat Madrid iedere dag kon vallen, hun gezanten reeds opdracht hadden
gegeven, en onmiddellijk na de val van Madrid, de Franco-klik als
regering te erkennen, omdat zij tegenover Hitler en Mussolini niet
"te laat" wilden komen.

Lastercampagnes als tegen de POUM bedreigen de eenheid van het
spaanse proletariaat, ook, omdat zij in wezen gericht zijn tegen het
proletarische kollektivisme, dat een veel grotere aanhang in de
spaanse arbeidersklasse heeft, dan het officiële journalistendon
bericht.

Het spaanse proletariaat wil de eenheid. Wij wijzen op een persbe-
richt, van 13 Febr. j.l. waarin o.a. gezegd wordt: "Vertegenwoor-
digers van anti-fascistiese organisaties hebben te Barcelona afge-
sproken, dat zij elkaar niet zullen belasteren, en verder siles zul-
len vermijden, wat in het anti-fascistiese front meningsverschil zou
kunnen veroorzaken." Wij vragen: behoort de POUM n i e t tot dat
anti-fascistiese front?

Dit besluit is genomen onder invloed van de militaire nederlaag, van
de val van Malaga.

Nogmaals: er dreigt gevaar. Malaga is er het bewijs voor. Het prole-
tariaat heeft de taak actief te strijden, opdat de fascistiese reac-

33

tie niet overwinne; maar het heeft ook de taak, waakzaam te zijn opdat haar de veroveringen der revolutie niet ontstolen worden.

In het Boletín de Información van de CNT- FAI dat we reeds memoreerden lezen wij nog de volgende verklaring:

"Wij zullen blijven spreken, over dat, wat aan de andere zijden van de grenzen gebeurt, opdat het volk niet verrast worde. Tans verklaren wij kategories: er moeg intervensieren wie wil, men moeg uithalen wat men wil: de CNT zal voor geen rotte vrede, voor geen kompromis te vinden zijn."

Men bedenke: de CNT is een van de belangrijkste massa-organisaties van het spaanse proletariaat.

Het is de taak van het spaanse revolutionaire marxisme, om, de eenheid in de strijd tegen het fascisme handhavend, toch de proletarische doeleinden niet uit het oog te verliezen. De belangrijke krachten, die in de spaanse syndikalistiese organisatie samengevat zijn, mede aan te wenden voor de strijd tegen het kompromis. Strijdend voor eigen klasse-doeleinden, vecht het spaanse proletariaat niet alleen voor eigen zaak; doch tevens voor de zaak van het proletarische kommunisme in heel Europa.

Het spaanse marxisme staat op de voorste post in deze historische strijd.

15 Februari 1937

Rede van Kam. Andreas Nin.

Over de katalaanse regeringscrisis.

Wij waren en zijn het doelwit van vele aanvallen. Er zijn nu eenmaal mensen, die bezeten zijn door de idee, de PCUK met alle wapenen te bestrijden. Tot hen die wankelen moeten wij zeggen, dat de tegen onze partij ontketende vijandigheid aantoeft, dat we een waarachtige revolutionaire partij zijn, immers door de historie heen zijn revolutionaire partijen altijd van alle kanten belaagd.

Hard en moeilijk is de weg van de revolutie. Het voertuig der revolutie gaat langs moeilijke wegen, vol hindernissen en gevaren, voorwaarts. Het is natuurlijk, dat enkele reizigers, die de taakheid en de kracht missen, om aan de historische zending, tot de bevrijding van de arbeidersklasse toe vast te houden, op die lange en moeilijke weg afvallen.

Onze revolutie kan niet door een partij worden gemonopoliseerd, doch moet het werk van de hele arbeidersklasse zijn. Ik wil herhalen, dat voor de overwinning, de eenheid van de arbeidersklasse onvoorwaardelijk nodig is. Om tot die eenheid te komen, zijn wij bereid alle offers te brengen, voor zo ver ze geen verraad aan de socialistiese revolutie betekenen.

In Katalonie heeft die arbeiderseenheid tot dusver bestaan, en wij hebben een belangrijk deel tot de verwezenlijking ervan bijgedragen. Maar tans moeten wij klaar en onomwonden, zodat men ons niet kan misverstaan, verklaren: men poegt deze eenheid van actie van het proletariaat te breken. En de bedoeling is: verwijdering van de PCUK uit de generaliteitsraad van Katalonie.

33

Het is onze plicht hierover onomwonden te spreken. In tijden van vrede hadden wij er geen behoefte aan, ons met regeringszaken in te laten. Maar nu betekent de regering van de generaliteit tevens de eenheid in de strijd tegen het fascisme en derhalve nemen wij er aan deel. De vernietiging van die eenheid is zowel een misdrijf tegen de eenheid in de strijd tegen het fascisme, als een misdrijf tegen de oorlog tegen het fascisme.

De situatie is ernstig. Wij bevinden ons in de burgeroorlog, in de revolutie. De grootte van onze taak vereist de samenvatting van alle krachten.

En in deze situatie wil men ons er uit smijten.

Zult ge het dulden, dat men U uit de stadsbesturen en uit de leidende instanties, die de revolutie in het leven geroepen heeft, verjaagt?

Zullen de duizenden strijders van onze partij het over zich heen laten gaan, dat men hen van de oeposten van de leiding der revolutie verdringt?

Om de PCUK uit het politieke leven uit te schelden, zou men alle functionarissen van de partij om het leven moeten brengen. Noch de zes duizend strijders aan de fronten, noch gij zult dit toestaan.

Men kan niet regeren zonder de PCUK
en nog minder tegen de PCUK!

Ondanks de elementen, die ons dag aan dag belasten, mag niets ons afbrengen van ons parool: E e n h e i d van de arbeidersklasse. Want we zijn er van overtuigd, dat de arbeiders van de EUS evenzeer als wij de revolutionaire eenheid van het proletariaat willen.

Onze partij is zich er van bewust, dat ze haar tegenwoordige posities behouden en andere winnen moet. Maar in geen geval mag de loop van de revolutie ook maar é é n stap achteruit worden gedrongen, of mag ook slechts é é n van haar veroveringen worden prijsgegeven.

Wij kunnen tans niet alle konkrete problemen onderzoeken, die de revolutie heeft opgeworpen, maar twee hoofdpunten moeten wij nader onder ogen zien.

Het proletariaat heeft in onze revolutie twee strategiese punten in handen, die zowel voor de verdediging naar binnen en naar buiten als voor het redden van de revolutie beslissend zijn: De leiding van de politie en de leiding van de oorlog.

De arbeidersklasse moet de leiding van de politie en van de oorlog in handen hebben. Zolang het proletariaat de controle over deze twee posities behoudt, zal geen aanslag of manoeuvre van de vijandige klasse mogelijk zijn.

Het gezond klasse-instinct heeft het proletariaat begrepen, dat de overwinning van de revolutie slechts op socialistiese basis mogelijk is. En, hiervan uitgaande, hebben spontaan, in coöperaties, kollektivisatie van ondernemingen, van industrieën en van grote landgoederen plaats gevonden. Maar het ogenblik is aangebroken, waarop deze versnipperde activiteit moet worden aangepast aan het totaal van de economiese huishouding. Het komt er nu op aan om het vakverenigings egisme, dat in veel gevallen de kop op steekt, te overwinnen. Het werk van de komitees der kleine werkplaatsen, dient te worden ondergeschikt gemaakt aan een systeem van socialistiese samenwerking,

en de belangen van heel het proletariaat dienen te worden gewaarborgd. Ons leven moet een toneel van versobering en strengheid worden. Wij bevinden ons ver van het front, wij voelen weinig van de oorlog, we leiden een te gemakzuchtig leven. En wij in het achterland moeten ons voor ogen houden, dat de oorlog niet naar korten tijd zal duren, en aan ieder van ons eisen zal stellen, die onvoorwaardelijk zullen moeten worden vervuld. De oorlog legt ons een sober leven en een beperkte economische huishouding op. Volgens die stelregel moet ook in het staatsmechanisme worden opgetreden. De hoge bureaucratische traktementen moeten worden verlaagd. Hierin moeten wij het glorieuse voorbeeld van de franse commune volgen en n i e m a n d een hoger loon toestaan als dat van een geschoold arbeider. Het proletariaat moet immers brengen in dienst van de oorlog en de revolutie. Het moet, als dit nodig is en de fascistische reactie te overwinnen en het socialisme te doen zegenvieren, harder werken en minder verdienen. Een van de geboden der revolutie is: de versterking van de arbeiders-democratie. Voor zover onigzins mogelijk, moeten de normale organen van de arbeidersdemocratie in functie treden. Er worden slechts weinig - te weinig - vakverenigingsvergaderingen gehouden. Hierdoor hebben in tal van vakbonden nog steeds die elementen de leiding in handen, die haar reeds voor de 19 Juli bezaten. En dat mag en kan zo niet langer voortgaan. Geen dag! De vakbonden moeten de massa's in de gelegenheid stellen zich in vergaderingen vrij uit te spreken. Ik zou nu nog op een punt willen terugkomen, dat reeds door kameraad Arquer is aangesneden. EN wel op de kwestie van het in het leven roepen van de wetgevende organen van de revolutie.

De parlementen, zowel dat van de republiek als dat van de generaliteit zijn door de gebeurtenissen verouderd. En moeten onmiddellijk vervangen worden. Van binnen uit, uit de revolutie zelf, hebben zich nieuwe organen ontwikkeld, die haar moeten leiden en de richting harer ontwikkeling aangeven. De arbeiders-, boeren-, en soldaten-komitees zijn de enige organen, die het recht hebben te beslissen over het lot van de revolutie.

Tot zover de rede van kameraad Min.

Ten verdere informatie nemen we de leuzen van de PCUM op, zij zijn:

O n t b i n d i n g v a n h e t b u r g e r l i k e p a r l e -
m e n t !

V e r k i e z i n g v a n A r b e i d e r s - B o e r e n - e n
S o l d a t e n r a d e n !

A r b e i d e r s - e n B o e r e n r e g e r i n g !

De rede van kam. Andreas Min en de leuzen van de PCUM vertaalden wij uit het duitse orgaan van de PCUM, Die Spanische Revolution. Nr. 2. midden Januari 1937.

Heksenproces.

Moscou. Januari 1937! Proces tegen het "paralelle reserve centrum". Een nieuw gerechtelijk proces, dit in het "rode" Moscou van Stalin opgevoerd. Een historisch proces, waaraan de regie niets heeft laten ontbreken. Verraders, spionnen en contra-spionnen, terroristen en saboteurs, revolutionair tribunal, openbare aanklager, die als het "geweten der revolutie" optrad, massa-optochten, bedrijfsmoties, de doodstraf-eisende massa's in binnen- en buitenland. Kortom, niets was vergeten. En... grootste vondst van de regie: de beide hoofdfiguren, speler en tegenspeler, held en verrader, werden niet ten tonele gevoerd. Een regietruc, die, zoals bekend, er toe meewerkt de spanning tot het einde toe op te voeren. Over de hoofdfiguren werd slechts gesproken: Over de nobele, grote, moedige, onbaatzuchtige, wijze, geniale leider van Rusland en van het wereldproletariaat, Josef Stalin; en, als tegen-stuk, over het berchenende, doortrapt gemene, saanspannende, verraderlike, laffe, tot sluipmoorden hidsende, reptiel Trotsky...

Men moet zeggen: in dit opzicht was de regie af. Zij was nog geraffineerder dan die van het nog vers in het geheugen liggende Zinowjisten-proces. De schaduw van Trotsky, die men tot de grote diabolische figuur van deze tragedie gebonden had, hing over dit Radek-proces, nog reusachtiger, dan over het vorige. Tja, de dictatuur van de grote Stalin beschikt niet voor niets over een, vooral wat regie en montage betreft, onvergelijkelijke, de propaganda-dienende film-industrie. Daar kan Hollywood, Londen of Joinville niet tegen op. - Om van het door de nazi's vergermaniseerde Neu-Babelsberg maar te zwijgen. - Regie! Montage! Dat is a l l e s ! Dat is het filme van de kunst. Zeker, men heeft sterren nodig, een troep statisten, onbepaalde middelen voor aankleding en ontourage; maar... dit alles werkt niet, als de regie, de montage niet prima in orde is, of, als het draalboek niet goed geschreven is. Geen close-ups, geen cynies spetende monologen van bekennende beklaagden, geen nog zo openhartige en volledige bekentenis komen tot hun recht, als de regie, als de montage, als het draalboek niet volkomen in orde zijn. Hierbij komt, dat men niet, als bij een gewone super-film, mislukte scènes kan laten overdraaien, of laten uitsnijden. Elke scene is immers historie. De regie moet er dus rekening mee houden, dat de optreden tot een premiere en slotvoorstelling is.

Stalins politieke regisseurs hebben onmiskenbaar van hun nationale filmindustrie geleerd en haar overtroffen. Maar wat daar in Moscou opgevoerd werd was niet het schimmenspel van het witte doek, niet de schimmen die leven, zoals de moderne draamfabrieken produceren; het was een historische tragedie, waarin de levende mensen, die optraden voor eeuwig tot schimmen moesten gemaakt worden. Schimmen, wier nagedachtenis zelfs bij de jongere generatie, moest worden uitgeroeid...

Voor elk beoordeelaar, die de dingen volgde het west-europees proletarisch oordeel, scheen de loop van de verschillende scènes, de draad die ze aan elkaar bond, logies uit te lopen op de doodstraf voor alle beklaagden. - Er was immers ook het voorbeeld van het Zinowjisten-proces. - Wij moeten bekennen, dat we de gebeurtenissen van de r u s s i e s e regie niet volkomen hadden doorgrond. Wij dachten - als vrijwel ieder ander beoordeelaar, - en als alle buitenlandse komintern-knechten - dat het hoogtepunt zou worden gevormd door het voldoen aan de eis van de

openbare aanklager. Maar... er restte ons nog een grote verrassing: Toen ieder dacht, dat over het leven van alle beklaagden reeds beslist was, kwam de regie met haar grote vondst, de grote spannende scene; een viertal beklaagden, waaronder de voornaamste Radek - naar wie dit proces genoemd wordt, al weet men niet of het een proces tegen of van Radek genoemd moet worden, - werd tot vrijheidsstraffen van acht tot tien jaar veroordeeld. We weten niet, of de regie deze scene vooraf in haar montageplan had opgenomen. Of, dat de idee eerst later gerijpt is. Is het eerste het geval, dan zou Radek niet alleen tot de sterren van het treurspel behoren, doch tevens aan de regie deelgenomen hebben... Maar, hoe dit ook zij, het was onmiskenbaar de verrassing aan het slot van deze tragedie. Altans aan het voorlopig slot... Er zijn koninkrijken, die de dood van den verrader Radek geest hadden en vanzelfsprekend vonden, die, blijkbaar zelf verrast, zo bedrukt zijn van dit resultaat, dat ze voor dit onderdeel van het "proces" nog steeds geen oordeel hebben ten beste gegeven. Wacht men daar op nieuwe instructies van de opperste regie?

Waarom was deze scene zo verrassend? Was het en de uitspraak? Neen! Het was vooral en de motivering. Immers, in de motivering heette het, dat Radek aan de konplotten, de sabotage-handelingen, de terroristische daden niet daadwerkelijk zou hebben deelgenomen. Merkwaardig! Aanvankelijk werd Radek toch voorgesteld als de man die, na Trotsky, de eigenlijke intellectuele leider van het "parallele reserve centrum" was. Had hij niet zelf, tijdens de verhandelingen, verklaard, "volkomen verantwoordelijk" te zijn voor zijn daden? "Ik ben een volwassen mens," zei hij "voor mijn daden verantwoordelijk en volkomen in staat om te beoordelen wat ik deed en waarvoor ik koos." Als deze man, juist deze man, "niet daadwerkelijk" heeft deelgenomen aan datgene, waarvan de beklaagden beschuldigd werden, wie dan wel? Verd niet door Radek verklaard, dat hij een onderhoud zou gehad hebben met diplomatische vertegenwoordigers van een "europese mogendheid", waarbij hem de vraag gesteld werd, of Trotsky met zijn zg. beloften inzake afstand van russies grondgebied, voor het geval hij aan de regering zou komen, kon spreken namens het beruchte "parallele reserve centrum"? En beantwoorde Radek deze vraag van genoemde diplomaten niet met: ja? Volgens deze, in de verslagen van de koninkrijken te vinden verklaring, heeft Radek dus toegestemd in afstand van russies grondgebied, aan een fascistische mogendheid. Als dit geen daadwerkelijke deelname is, wat dan wel? Of bestond de daadwerkelijke medewerking van Radek aan deze hele zaak, hierin, dat hij zijn "trotskistische vrienden" - naar het klassieke woord dat Louis de Visser deze dagen in de Tweede Kamer gebruikte - er in wilde luizen? Een vraag, die niet alleen gerechtigd is, omdat Radek van zijn doodsvennis afgekomen is; doch vooral omdat hij het was, die tijdens het Zinowjewisten-proces, de toenmalige beklaagden op de hardst mogelijke manier be- en veroordeelde en hen met modder besmeurde, als haast geen ander? Drukte toen niet onze eigen, nationale TRIBUNE een artikel van Radek af tegen de beklaagden? Was dat niet op een moment, dat Radek zelf mee "in het konplot" was?

De regievondst moge dan verrassend geweest zijn, psychologies was zij niet feilloos. Wat met verrassende vondsten meer het geval is. Men wil dan de kunstzinnigheid zover opvoeren, dat men zichzelf overtreft... en, een misgreep doet. Door de verrassende beslissing heeft men twee tegenstrijdige oplossingen van het pakkende slot willen verbinden: de klassieke oplossing, die immers eist dat het kwaad gestraft wordt met de volkomen vernietiging van de bedrivers, en de opvatting van het happy-end, die meer aan de Kitch, aan Goldwin-Mayer, aan Zucker, dan aan Eisenstein doet denken. Wilde men bereiken, dat de tragedie in het happy-end ver-

dronk? En zodoende bereiken, dat eventuele protesten buiten Rusland vooraf gebroken werden? Of wilde men alleen naar Radek redden? Redden, omdat hij tot de constructeurs van dit historische proces(?) - voorloper van andere dergelijke processen - behoorde?

Wie is deze Karl Radek?

Berlijn. Januari 1919! Bloed bevleekte de winters-witte straten. Bloed van revolutionaire proleten. Door Noske samengegrommelde reactionaire landknechten-benden en officierenklikken, die het leven wilden voortzetten, waaraan zij door oorlog en etappe gewend geraakt waren, die "de weg terug" niet meer konden - of wilden vinden, maakten jacht op revolutionaire proleten en hun leiders. Maakten jacht vooral op Rosa en Karl, wier dood vorige maand door alle revolutionaire arbeiders herdacht werd. Ze hadden een goede neus, die reactionaire bondleiders en hun lastgevers. Wilde de restauratie zich kunnen voltrekken, dan moest de voortroep van het proletarische communisme, dan moesten vooral Rosa en Karl, de twee grote heldenfiguren van de duitse revolutie, koud gemaakt worden. KOMMUNISTEN ZIJN VOGELVRIJ! De regering liet plakaten drukken waarop de leuze: Vernietigt het bolsjewisme! Duitse arbeiders, het Kommunisme staat Uw volstand in de weg!

Men wilde de restauratie van het kapitalisme, waarvan de Noskes en hun rotgezellen zich nu eenmaal niet konden losmaken. Men begreep, dat die restauratie slechts mogelijk was door verdachtmaking van de "Spartakisten", wier vernietiging voorwaarde was voor het burgerlike herstel. En men maakte verdacht! Wierp met vuil, zodat het zich opstapelde tot mesthopen, die door Berlijn, door heel Duitsland stonken. - In onze dagen dreigt zich in Spanje en tegen de spaanse revolutionaire voorhoede deze walgelijke en voor de overwinning van de arbeidersklasse zo noodlottige geschiedenis te herhalen. - In die dagen kwam de "Vorwärts" met haar berucht, tot moord hitsend kreupelrijm - voorloper van de latere nazi-poëzie á la Streicher-Stüfmer - "Karl, Rosa, Radek und Kappanei, 's ist keiner dabei, 's ist keiner dabei, viel tote Proletarier." Prompt op dit kreupelrijm volgde de arrestatie van Rosa en Karl in Wilmersdorf, door de "Einwohnerwehr", die niet over een bevel tot gevangenneming beschikte. Men bracht hen naar het Eden-hotel. Onder toezicht van "officieren" werd Liebnecht, door slagen met geweerholven op het hoofd, zwaar mishandeld, en later, half buiten kennis door die mishandelingen, "op de vlucht" neergeschoten! Rosa Luxemburg werd, toen zij door de hoofdingang van het Eden-hotel geleid werd, de deur uitkomende, door den huzaar Range tweemaal op het hoofd geslagen, zodat ze inelkaar zonk. In de auto geduwd, werd zij daar nog eens met een hard voorwerp op het hoofd geslagen. Onder weg joeg de "officier" Vogel haar een kogel door het hoofd. Zij werd, afschuwelijk verminkt, in het Landwehrkanal geworpen en later gevonden. Ze stierven die twee helden van de duitse arbeidersrevolutie. De heren, die de restauratie wilden, hadden hun doel bereikt.

En Radek? Radek was er niet bij. Hij had immers reeds een week vóór de moord op Rosa en Karl, de strijd willen opgeven... Op 8. Januari schreef hij in een brief aan de centrale leiding, dat hij: "het beëindigen van de strijd eiste"... Zie Karl Radeks geschrift: "Soll die VKPD eine Massenpartei der revolutionären Aktion oder eine zentristische Partei des Wartens sein?" pg 101. Nu scheen het kreupelrijm van de Vorwärts, voor wat Radek betreft, gelogenstraft te worden. Nu, Januari 1937 in Moscou. Maar weer wist hij de dans te ontspringen. Dr. v. Ravesteijn schreef in HET VOLK een artikel over het moscouise proces, waarin vooral Radek verheerlijkt werd. Deze docter, vroeger

zelf leider van de kommunistische partij en vriend van Radek, wijst op de grote verdienste van deze figuur als theoreticus. Zijn politieke loopbaan sinds 1918, zijn sluw geraffineerde klik-politiek, schijnt hij niet te kennen. Zeker, vóór en tijdens de wereldoorlog behoorde Karl Radek, journalist bij uitstek, tot de beste kenners van de marxistische theorie. Zijn verdienste was toen, o.a., dat hij niet over elke punt of komma in het werk van Marx geleerde haarscheverijen schreef, maar dat hij trachtte de marxistische theorie voor dat tijdsperk practies en politiek toe te passen. Hij was één der eerste kenners van het imperialisme. Een der eersten, die begreep, dat het imperialisme zowel de structuur van het kapitalisme, als de basis, de doelstelling en geestelijke inhoud van de arbeidersbeweging, volkomen zou veranderen. Juist op dit zo ontzaggelelijk moeilijke gebied, behoorde hij tot de uitnemendste voorlichters van de Europese - vooral midden-Europese - proletarische massa's. Zijn boek "Der Deutsche Imperialismus und die Arbeiterklasse" is voor de kennis van het vooroorlogse imperialisme onontbeerlijk. In zover heeft dr. v. Ravesteijn dus gelijk. Maar, de politieke betekenis van deze figuur ligt toch meer in de periode na 1917 dan ervoor.

Evenals bij andere knappe theoretici van het voor-oorlogse marxisme is ook Radek's houding - maar dan vooral na de oorlog - volkomen gewijzigd. Van revolutionair-marxisties theoreticus, werd hij de vertegenwoordiger van het russische opportunisme in Duitsland. Herman Gorter noemde hem reeds in 1920: een windhund. Hij is de man, die, overigens in opdracht en in overeenstemming met de leiders in Rusland, de kommunistische partij van Duitsland het opportunistische karakter opdroeg, dat zij in de loop der historie verkreeg. Een opportunisme, dat haar noodlot zou worden. Hij is de man, die samen met een Levi reeds in de Januari-dagen van 1919 de strijd - midden in de beweging dus - van boven af, door de centrale, wilde laten opgeven. Toen reeds deed hij naar de "loyale oppositie". Later werd hij de felle tegenstander van en intriguant tegen het opkomende raden-kommunisme in Duitsland, dat, zoals Lenin reeds in zijn "Kinderziekte"-brochure vaststelde, meer invloed op de Duitse massa's wist te verwerven dan de KPD, de partij van Radek en Levi. Hij is de man, die, samen met Paul Levi, waarvan hijzelf beweerde, dat hij wist dat het een "door en door voos element" was, de hand boven het hoofd hield. Paul Levi, die verantwoordelijk is voor de "loyale oppositie", voor de breuk met de revolutionaire massa's en de revolutionaire idee. Een leze Radek's door ons gecompileerde geschrift, waaruit blijkt, hoe precies hij de rol van Levi kende en doorzag. Maar toch: hij hield hen de hand boven het hoofd, omdat hij "kennende het tekort van de Duitse partij aan krachten die schrijven konden, zijn feilen wilde bedekken". pg 111. Radek, vertegenwoordiger van Moskou, steunde Levi echter niet alleen om zijn kwaliteiten als schrijver, doch ook omdat hij hem als vertegenwoordiger in het parlement onmisbaar achtte en omdat hij hem als schakel tussen KPD en USP nodig had. De figuur van Levi, die op zichzelf reeds een demonstratie was van het afwijken van de weg van de proletarische revolutie, de Levi-centrale, die onoverantwoordelijk is voor de beruchte overeenkomst van Bielefeld, overeenkomst, waarin het verband van 1920 is vastgelegd, en die de gewapende revolutionaire strijd van de massa's in het Reichsgebied heeft gewurgd, werden door Radek bewust gebruikt om de eenheid met de onafhankelijken te bevorderen. Een eenheid, die toen reeds dienen moest om de samensmelting van partijen in de plaats te stellen van de klasse-eenheid. Een eenheid, die toen dienen moest om de revolutionaire klasse-eenheid te breken. Door zijn politiek van intriges korrumpeerde Radek de Duitse arbeidersklasse. Korrumpeerde hij de partij van Rosa Luxemburg en

en Karl Liebknecht.

De dubbelzinnig, sluw berekenend, komplotterend en voor elke groep onbetrouwbaar, maar vooral een felle vijand van de proletarische linkse stroming, is Radek sinds zijn betreurenswaardige activiteit in Duitsland altijd gebleven. Iemand van een bijna satanische sluwheid, maar die volkomen een grote politieke lijn miste.

Trotsky heeft onlangs verklaard, dat Radek wel de laatste was, die hij in vertrouwen zou nemen. En daarin heeft hij zeker gelijk. Wie enige tijd heeft op mensen, op karakters, en dat heeft een man met de ervaring van Trotsky en met de kennis die hij bezit omtrent de persoonlijkheden van de komintern ongetwijfeld, die zal inzien, dat hier het psychologische gelijk volkomen aan Trotsky's kant staat.

Meer en meer wordt het aannemelijk, dat Radek in deze hele affaire zijn oude dubbelzinnige rol gespeeld heeft. Wij wezen reeds op zijn aanklacht tegen de Zinowjewisten, op het moment, dat hij - volgens eigen verklaring - tegen de Stalin-regering, op de misdadigste manier zou gekomplotteerd hebben. Wij wijzen verder op de aanvallen, die hij tijdens het "proces" tegen "de trotskiëten" richtte. Tegen diezelfde trotskiëten, die toch nog voor korte tijd zijn bondgenoten geweest zouden zijn.

Men moet wel door en door geestelijk - of anderszins - aan de Stalinokratie verslaafd zijn, om in de oprechtheid van dit alles te geloven.

Waarschijnlijker is, dat Radek aan het draaiboek heeft meegewerkt. In DE TRIBUNE van 3. Februari 1.1. vonden wij een beschouwing uit de NEWS CHRONICLE van een zekere A.J. Cummings, die de redactie triomfantelijk in de kop aandienend als een "bekend engels publicist", de NEWS CHRONICLE, het blad waarin hij schreef, wordt door de TRIBUNE plechtig gekwalificeerd als een "liberaal blad". Wie met de gewoenten van de TRIBUNE-journalistiek bekend is, zal uit deze kwalificaties begrijpen, dat de heer Cummings een betoog ten gunste van de Stalinokratie geschreven heeft. Dat had Trotsky eens moeten gebeuren, dat een "liberaal blad" en "een bekend publicist" iets ten zijnen gunste geschreven zou hebben! De brave redactie zou onmiddellijk gekonstateerd hebben, dat het sujet Trotsky dus verbonden en verkoet blijft te zijn aan de engelse bourgeoisie.

Intussen doet deze heer Cummings, behalve dat hij zijn beetje de bekende beschuldigingen tegen de "trotskiëten" herhaalt, een merkwaardige mededeling. Hij schrijft:

"Toen ik Radek in 1935 in Moskou trof, vertelde hij mij, met een overvloed van levendige gestes, (??)

"dat de Duitse geheime politie bij de moord op Kirov betrokken was en dat de samenzwering zich tot brede kringen had uitgebreid. Radek wist blijkbaar meer, dan enig buitenstander vermoedde".

Radek, de sluwe, geslepen politicus zou dus reeds in 1935 tegenover een klaarblijkelijk stalinofiel "bekend engels publicist", wat ze in eht amsterdams noemen mandjes-licht geweest zijn. Zou hij helemaal niet begrepen hebben, hoe gevaarlijk een dergelijke "openhartigheid" voor hem en zijn beweende bondgenoten kon zijn? Zou hij, de doorgewinterde politicus, die met alle mogelijke soort intriges in contact geweest is, niet begrepen hebben, dat dergelijke "bekende journalisten" weloens verbinding zouden kunnen hebben met de politieke recheche, alias GPOe? De GPOe, die de heer Cummings blijkbaar bijzonder bewondert; immers hij zegt van haar ambtenaren, dat: er geen "handiger en beter onderzoeksbeambten dan die van de GPOe" zijn. De GPOe spoorhonden hebben volgens hem "meer tact dan hun Amerikaanse collega's". En tegen-

over een "bekend publicist" met een dergelijke dubieuze bewondering voor de GPC en haar methoden zou Radek in argeloosheid zo zich hebben blootgegeven?... Gelove het wie wil! Maar wij menen, dat de regie, in onderdelen, te handig wilde zijn... en daardoor zichzelf verspreekt. Daardoor haar satanische sluwe dubbelzinnigheid zelf heeft ontmaskerd.

Moscou voert heksenprocessen op!

Het "rode" Moscou, stad van moderne planpolitiek, stad van metro en ontwikkeld industrie-apparaat, nadert geestelijk tot het peil van het middel-eeuwse heksenproces. Er is slechts een schijnbare tegenspraak tussen dit moderne Moscou en het middeleeuwse karakter van zijn heersers.

In onze tijd van hoogontwikkelde techniek, maar, vooral in landen die de burgerlijke ontwikkeling niet of nauwelijks hebben doorgemaakt, ook van groeiende reactie en toenemend absolutisme, blijkt, hoezeer de geest van den gelovigen mens nog geneigd is, zich blindelings te onderwerpen aan het gezag en de machtspraak van pausen, Führer, Duce, Secretarissen en andere overheersers. Het aantal blinde en verblinde ijverars groeit. Velen zien de ontwikkeling, doch begrijpen haar niet, hebben haar innerlijk nog niet verwerkt. Absolute techniek en absolute staatsmacht beheersen hen en drijven hen tot een bijgelovige onderwerping. Psychische uitbarstingen van massa-mystiek, dreigen weer even sterk als in de middeleeuwen. Oude nevelbegrippen zijn door nieuwe vervangen. De nieuwe zijn... "materialisties"; "Bloed en Boden," "Proletarische Vaderland" en dergelijke.

Maar, andere woorden betekenen nog niet, andere begrippen. Psychische uitbarstingen van massa-mystiek staan weer even dreigend op als in de middeleeuwen. Ook in de heksenprocessen wist men door psychische druk en lichamelijke folteringen, de "schuldigen", heksen en van den duivel bezeten, tot waanzin-toestanden te brengen. Waanzin-toestanden, waarin zij zichzelf kasteiden en tot de meest absurde bekentenissen kwamen.

Men had de mystiek, het bijgeloof reeds overwonnen gedacht. Nooit was het geheel uitgestorven. Tans leven zij weer sterker op dan in de glorie-tijd van de burgerlijke kultuur, de tijd van de zg. verlichting. Maatschappelijke overgangstijdperken zijn tevens tijdperken van geestelijke verschuiving, bijvalken waarin schijnbaar onwrikbare geestelijke waarden wegzinken, om voor nieuwe plaats te maken. Tussen de ondergang van de oude waarden en vestiging van nieuwe, is er echter ook een geestelijk overgangstijdperk. Een tijdperk, waarin, door de geringere weerstand van de zich vernieuwende, en daardoor met zichzelf worstelende rede, de middeleeuwse mens weer kan opstaan.

De doodscrisis van een oude maatschappij bedreigt hen. De verschrikking van ondergang komt over hen. Zeker, er is een reusachtige technische ontwikkeling; doch niet de bewuste mens beheerst de techniek, de maatschappelijke krachten, maar omgekeerd, die krachten beheersen nog de mens en onderwerpen hem. Hij voelt zich het zwakke, onmondige kreature, tegenover een absolute godheid, die met hem handelt naar willekeur en zijn plagen en verschrikkingen over hem uitstort. Technische ontwikkeling schiet een nieuwe godheid, het alles beheersende productie-apparaat. Gewone mensen kunnen het niet begrijpen, niet tot zijn geheimen doordringen. Daarvoor is de "leider" nodig. Leider, begaafd met meer dan menselijke kracht. Dat de Paus "wereldlijk" is, en niet, zoals in de middeleeuwen "geestelijk" verandert niet zoveel aan de inhoud van die slaafse, bijgelovige onderwerping van den twintigste-eeuwse middeleeuwer. Er is ook een metafysica van het stoffelijke.

Daaronr noemen wij de in Moscou opgevoerde procescomédie heksenproces. Maar ook, omdat wij, evenals bij het Zinowjewistenproces, ook bij dit Radek-proces tegenover voornamelijk onoplosbare psychologische raadselen staan.

Een van de bekendste duitse romanschrijvers, Lion Feuchtwanger, heeft zich eveneens over het Radek-proces uitgelaten. Hij is menen te feel een groot bewonderaar van Stalin... (schreef o.a. een soort protest-artikel tegen den fransen schrijver Gide, die zich, na een bezoek aan Rusland, minder gunstig over de toestanden in de USSR heeft uitgelaten.) De opmerkingen van de heer Feuchtwanger werden dan ook, extra opgemaakt, in de kominternpers opgenomen. Toch, schreef Feuchtwanger, blijft er iets raadselachtigs in deze zaak. En wel: de bekentenissen van de beklaagden. Het blijft voor ons iets vreemds, dat deze beklaagden zo volmondig bekennen. Men moet echter rekening houden met het verschil tussen het Westen en het Oosten. Het verschil tussen de europese en de russiese ziel. Tot over de heer Feuchtwanger. Men ziet, dat ook hij zich dus geen raad weet met de beruchte "bekentenissen". - Intussen: heeft de ijverig onderzoekende heer Feuchtwanger reeds geïnformeerd naar de gevangenneming van twee van zijn collega's, emigranten-schrijvers, Günther en Ottwald? Of, hoe het eigenlijk staat met de "vrijgelaten" Zensl Mihsan? Om maar enige voorbeelden te noemen. - Feuchtwanger staat wellicht nog enigzins vreemd tegenover de russiese toestanden!

Heksenproces. Radek en zijn medebeklaagden worden niet alleen beschuldigd van de meest erge misdaden, sabotage, beruste moord op bedrijfsarbeiders, konkeln met Hitler en zijn knechten, drijven naar een oorlog tegen Rusland, overeenkomsten met Japan en Duitsland, om hen belangrijke russiese gebieden af te staan, in ruil voor een Trotski-bewind, betaalde knechten van de Gestapo, van de japanse spionnage-dienst, enz. enz. Maar, zij bekennen ook alles. Bovendien worden zij, als in de middeleeuwse heksenprocessen als wafel duivelen, satanskinderen, slangengebroed, ellendige vormen, reptielen, enz. enz. gekenschetst. (Wie het aantal, aan de sfeer en de toon van de heksenprocessen herinnerende kwalificaties nog uitgebreider voor zich wil zien, heeft slechts de verslagen en overzichten in onze moscovitische en toch nationale TRIBUNE op te slaan.

Wat is nu het merkwaardigste bij dit proces?

Dit: deze beklaagden bekennen niet alleen alles, bekennen niet alleen te veel en te grif; maar, evenals bij het Zinowjewisten-proces: zij beschuldigen met een ware hartstocht de man, die dan toch naar de geestelijke leider van hun konspiratie zou geweest zijn, de man, die zij in zijn plannen tot het laatste toe zouden gevolgd hebben, ook als zij deze - zoals Radek verklaarde - krankzinnig vonden. Trotsky....

Zie bv. de verklaring van Pjatakov (TRIBUNE 30 Jan.) "Ik betreur het diep, dat deze voornaamste schuldige, die tot het eind geen berouw voelt, niet met ons op de beklaagdenbank zit." (3)

Radek maakte het nog veel erger. Hij protesteerde tegen de bewering dat op de beklaagdenbank "slechts bandieten en spionnen zitten," en na deze woorden "de trotskisten" op de volgende wijze aan te vallen: "Dit proces heeft twee grote feiten aan het licht gebracht: de samenvoeging van de trotskistische contra-revolutionaire organisatie met alle contra-revolutionaire krachten van het land. Dat is het eerste feit. Maar het proces had een andere grote betekenis: het toonde, welke krachten de oorlog smeden, en dat de trotskisten-organisatie een agentschap van deze krachten is geworden."

Is het niet, of de openbare aanklager zelf aan het woord is? Maakte hij het niet nog benter dan de openbare aanklager zelf? Deze scènes bewijzen, dat de belangrijkste figuur van dit proces niet was Radek, maar, de afwezige T r o t s k y. In hem wilde men niet alleen zijn persoon, niet alleen het "trotskisme", doch elke richting in de arbeidersbeweging, die niet tot SAI of Komintern behoort, treffen.

Een merkwaardig gedeelte van de procescomédie vormde het verhoor van Stroilow, die DE TRIBUNE van 23. Januari aanduidt als "een zwakkeling". Maar, "een zwakkeling", die dan toch naar leider van de technische afdeling van de Sovjet-handelsvertegenwoordiging werd en als zodanig in 1930 naar Duitsland gezonden. Stroilow zou "een gemakkelijke buit" van "de duitse industrie" geweest zijn. Hij zou "meer dan 200 duitse specialisten" hebben laten aanstellen. Die saboteerden, als vijanden van de sovjet-macht, samen met de "trotskisten" het russische bedrijfsleven. DE TRIBUNE merkt dan verder woordelijk op: "De verbanden van Stroilow met duitse agenten zijn documentair overvloedig bewezen. Bovendien hebben de meeste betrokkenen bekend. Stroilow noteerde zorgvuldig de telefoonnummers, namen en adressen van de duitse agenten, met welke hij samenwerkte. Bovendien begin Stroilow de grote onvoorzichtigheid, een dagboek bij te houden, waarin hij zijn gesprekken met duitse agenten noteerde! Het is begrijpelijk, dat hij alles moest bekennen, toen dit dagboek in de handen van de justitie viel."

Deze Stroilow moet wel én een doortrapte schurk, én tegelijkertijd een idioot geweest zijn. Merkwaardige combinatie! Waaren stuurt de russische regering "zwakkelingen" en idioten als leiders van hun handelspolitiek naar Duitsland? Is het aannemelijk, dat iemand, die dergelijke misdaden heeft uitgehaald, die saboteerde, komplotteerde, samen met duitse agenten, na het Zinowjevisten-proces toch al die zorgvuldig bijgehouden, compromiterende dagboek-notities behield en niet vernietigde? Of, behoort het dagboek tot de regie? Is het, wat de Duitsers een "kartote Sachse" noemen? Is het voor dit doel gemaakt? Of, is het uit de archieven van de russische geheime dienst gehaald, die immers het werktuig is van een regering, welke zulke nauwe relaties met "de duitse industrie" onderhield, dat zij zelfs granaten aan de duitse Rijksweeer leverde?... In ieder geval, juist Stroilow werd niet ter dood veroordeeld en kreeg zelfs nog twee jaar minder gevangenisstraf dan de drie andere, tot vrijheidsstraffen veroordeelden.

Waaren werd deze man gespaard? Wij vonden hiervoor nog geen motivering....

Zoals we ook geen motivering vonden, behalve dan een formele, omtrent het vonnis over Radek, Sokolnikow en Arnold. Radek was zich immers volkomen bewust van wat hij deed: "Nog nooit in mijn leven heb ik onbewust gekendheid, behalve in mijn slaap."

Wat betekent deze uitspraak?

Onthult ze de werkelijke rol, die een Radek speelde? DE TRIBUNE schreef boven één van haar verslagen in vette, schreeuwend kopletters: "DE BEKLAAGDEN WERKTUIGEN"!

Werktuigen? Maar van wie? Radeks cynisme verliet hem niet, zelfs in het gezicht van den dood. Op een vraag van de procureur, of hij sommige bepalingen van het wetboek van strafrecht kende, antwoordde hij ontkennend. "JA HET PROCES ZIJN DE RECHTERS", antwoordde de procureur....

Hoe wist die procureur dat zo precies? Iedereen verwachtte immers het doods vonnis. Radek zelf ook? Hij wakte altans de voorstelling, want hij antwoordde: "Daar zal ik geen tijd voor hebben". DE TRIBUNE

beschouwt dit antwoord als een grap. "Zelfs de rechters lachten"... Maar, de vraag moet toch opkomen: wist de procureur, dat Radek na het "proces" nog tijd zou hebben?... Het is ondoenlijk alle vragen en antwoorden uit dit proces onder de loupe te nemen. Wij behandelden slechts de meest karakteristieke. Op een merkwaardige vraag en even merkwaardig antwoord willen wij nog de vinger leggen. In DE TRIBUNE van 26 Jan. 1.1. lezen wij "enige interessante bijzonderheden". "Waaren was er van alle moord-plannen zo weinig geworden?" - Aldus een vraag die Radek gesteld werd. Deze, die "in volle vorm (en) volkomen op zijn gemak" was, antwoordde: "WE HADDEN PROFESSOREN IN OVERVLOED. MAAR GEEN GOEDE HOORDENAARS..."

We laten nu daar, dat de vraag op zichzelf in tegenstelling stond tot het voorgegeven resultaat van 14 juridische en politieke vooronderzoek. Immers DE TRIBUNE van 2 Februari publiceert opmerkingen van de deense schrijver, Martin Andersen Næse. Een van Næse's opmerkingen luidt: de beklaagden "organiseerden koelbloedig rampen, die de vernietiging van talrijke mensenlevens met zich brachten...". En toch was er "van de moordplannen weinig geworden"? Maar, afgezien van deze tegenspraak in zich zelf; wat moet men denken van Radeks antwoord? Als de beklaagden, met Trotsky aan de spits, inderdaad met Gestapo, duitse en japanse regering konspirerden op zo intensieve wijze als door de beklaagden onthuld is, dan is zeker de vraag gerechtvaardigd: konden die buitenlandse machten, kon de Gestapo, de japanse politie en "de duitse industrie", die op het gebied van politieke moorden toch waarachtig wel doorgewinterd zijn, de konspirerende en saboterende professoren geen moordenaars ter beschikking stellen. Men heeft toch in de fascisties geregeerde landen genoeg beoefenaren van dit beroep ter beschikking. Men denke aan de talloze politieke moorden in Duitsland, aan Hitler's Bartholomaeus-nacht, aan de moorden op Lessing, Sell en zo vele anderen. Men denke ook aan de hoord op Alexander en Barthou. Neen, het is waarlijk niet aan te nemen, dat de leiders van zulk een konspiratie en de nachtige klieken, die achter hen zouden gestaan hebben, alleen naar voor professoren en niet voor "goede moordenaars" zouden gezorgd hebben. Overigens, zelfs als we dit absurde denkbeeld aanvaarden, dan zou dit toch wel bewijzen, hoe weinig rebel de daadwerkelijke plannen van de "professoren" geweest zijn....

Dit alles overwegende zeggen wij: of de beklaagden zijn de schurken, slangen en reptielen, waarvoor zij uitgenadit worden... maar dan zullen zij, ook als zij schuldig zijn, en t - kennen; of men heeft hen van hogerhand - en waarschijnlijk in overleg met sommigen van hen - een andere rol toebedacht.

Frappant is in dit verband, dat DE TRIBUNE, aan de motieven, die voor vier der beklaagden slechts tot vrijheidsstraffen geleid hebben, nog geen woord van bespreking gewijd heeft... Toch moet deze uitspraak ook voor haar een verrassing geweest zijn...

Tans dient de vraag gesteld: Wat zijn de diepere drijfveren, die aan de reeds plaats gehad hebbende proces-comédies - en aan de nog volgende - ten grondslag liggen? Zij zijn zowel van nationaal-russische, als van internationale aard. In Rusland heeft de plan-politiek geleid tot een steeds verder gaander sociaal-ontrecht van de arbeidersklasse. Van een arbeidersklasse, die, door de structuur van het sociaal-economische systeem - opbouw in één land - in aantal en in economische betekenis het laatste tiental jaren vooral, reusachtig gegroeid is. (Wij verwijzen hiervoor naar ons artikel over Rusland. Febr. 1936.) Vast staat, dat de industriële opbouw geschied ten koste van de

arbeidersklasse. Men lette op de toenemende differentiatie in de lonen en traktementen. Meer en meer wordt de leiding van de Kompartij, de burokratie de feitelijke bezitter van het reusachtige productie-apparaat. Om de hoge burokratie als middelpunt heen, bewegen zich als planeten om een zon, de verschillende lagen van bevoorrechten. Alle middelen en methoden, die de arbeidersklasse in de nog niet fascistische landen ter beschikking staan, om zelfstandig voor hun belangen op te treden, ontbreken. Zelfstandige acties van arbeiders worden zo, direct staatsgevaarlijke misdrijven. Natuurlijk moet onder deze omstandigheden het klasse-verschil toenemen; moeten de klasse-tegenstellingen zich verscherpen, de ontevredenheid in de proletarische lagen der bevolking - misschien met uitzondering van de, door hun partij-lidmaatschap bevoorrechte arbeiders, - toenemen. Een ventiel waardoor deze ontevredenheid kan worden afgeleid, is er niet.

De Stalinokratie is echter gedwongen, op een of andere manier deze ontevredenheid om te buigen, af te leiden. Ontbreekt het sociale ventiel, dan moeten politieke afleidings-manoeuvres het vervangen. Tot die politieke afleidings-manoeuvres behoren de proces-vertoningen. Zij zijn voor een belangrijk deel voor binnenlands gebruik bestemd. Wie moet Stalin echter als zondebok gebruiken?

Andere partijen dan de zijne, bestaan niet. De nieuwe grondwet heet wel democratie, doch is - behalve een formele concessie aan de onwettige buitenlandse sociaal-democratie - vooral een poging om tegenover dreigende uitingen van sociale ontevredenheid van het proletariaat, een tegenwicht in de boeren-massa's te scheppen. Zij is dus een uiting van de veranderde sociologische en staatkundige structuur en positie van de Stalinokratie.

De opposities, die er ontgenozeggelijk geweest zijn en nog zijn, moeten dus als zondebok dienen. Men lette erop, dat onder de reeks beschuldigingen, voor zo ver ze het russische bedrijfsleven betreffen, tal van "fouten", tekortkomingen en mislukkingen, die in wezen gevolg zijn van de door ons in het kort geschetste sociale structuur, op de brede rug van de oppositie geschoven worden.

Zo slaat men twee vliegen in een klap. Men reageert de belangstelling van de massa's af op de politieke processen en stelt het voor, alsof alle feiten van het systeem, die de ontevredenheid van de proleten-opwekken, eigenlijk aan de konspiraties en misdaden van de "oppositie" te wijten zijn.

Zoals Hitler de joden en de bolsjewieken misbruikt om alle zonden en tekortkomingen van zijn systeem op af te schuiven, zo gebruikt Stalin de "oppositie" en "het trotskisme"...

Overigens beweerde men nog voor korten tijd, dat het "trotskisme" in 't geheel niets meer te betekenen had...

Ook in nog een ander opzicht is er een zekere overeenkomst met Duitsland. Evenals in Duitsland, moet ook in Rusland de arbeiders-klasse de ontzaggelijke lasten dragen, van het opbouwen van een immens oorlogs-industrie, die een steeds belangrijker deel van de economische rijkdom van het land opslurpt.

Naast de nationale drijfveren, zijn er echter ook die van wereldpolitieke aard. Rusland, beklamd tussen twee machtige imperialistische tegenstanders, Duitsland en Japan, acht zich gedwongen meer en meer een beroep te doen op de "westerse democratieën". Hiervoor is het nodig, dat die "democratieën" er van doordrongen raken, dat het Stalinisme geen proletarische wereldrevolutie meer nastreeft. Wij wijzen op de bekende frontverandering in de politiek van de komintern-partijen, die door Moskou gedirigeerd en voorgeschreven is. Hiervoor is het nodig, dat het "trotskisme" - zoals bij de nazis de uitdrukking "marxisten" verzameldnaam geworden is voor allen, die links van hen staan, zo is bij de Stalinisten het woord "trotskisten" zulk een

verzamelnaam geworden - in de ban gedaan wordt. De bondgenoten moeten duidelijk zien, dat Stalin als praktische politiek tans geen wereldrevolutie wil, en zelfs geen "sovjettistische" oplossingen buiten Rusland.

In dit verband wijzen wij er op, hoe fel de spaanse kommunistische partij, de PSUC, de russische vertegenwoordigers en de overige kominternpartijen in het gigantische stuk klass-strijd dat in Spanje gevoerd wordt, zich lijnrecht tegenover proletarische oplossingen en doeleinden gaan stellen. Daarbij heeft men het weten klaar te spelen, dat die proletarische doeleinden en oplossingen "eigenlijk"... "trotskistische"... en dus fascisties zouden zijn, omdat ze in de kaart zouden spelen van hen, die beweren, dat Spanje op weg is een Raden-republiek te worden. Het "anti-trotskisme" is dus in wezen gericht tegen een proletarische wereldpolitiek.

Rusland wil zich in de ogen van de west-europese imperialistische bourgeoisie zuiveren van de blaam, wereld-revolutionaire proletarische doeleinden na te streven.

Maar, de stalinisten hebben nog andere bedoelingen met deze korrumpeling van een proletarische revolutionaire tactiek. De directe politieke tegenstanders waarvan voor Rusland gevaar dreigt zijn momenteel vooral Duitsland en Japan. Hitler doet een beroep op het westerse kapitaal om de heilige ideologische oorlog tegen "de bolsjewieken" te organiseren. Prakties wil dit niets anders zeggen dan: Hitler tracht Ruslands eventuele bondgenoten af te nemen en zichzelf met hen te verbinden.

Hiertegenover stelt Stalin geen donderdevoeringen, doch processen. Hij tracht de westerse "democratieën" hierdoor aan te tonen, dat het fascisme, dat Hitler samenspannt met de krachten die de proletarische wereld-revolutie vertegenwoordigen. Trotsky moet dan als de verzameldnaam hiervoor gelden. Denk even: waarschijnlijk Stalin, niet wij doch Hitler en de japanse imperialisten spannen met Trotsky samen. Hitler is dus ook voor u onbetrouwbare. Op deze wijze dient Stalin niet alleen zijn eigen nationale politiek, doch korrumpert hij tevens de proletarische revolutionaire bewegingen en doeleinden.

Het is immers duidelijk, dat een zich doorzetten van een proletarische wereldpolitiek en klasse-beweging in o s van Rusland zal staan. Rusland zal niet langer als het centrum van een proletarische wereld-beweging gelden. Een dergelijke ontwikkeling zou zowel voor de binnenlandse als voor de buitenlandse politiek van Stalin een ontzaggelijk nadeel betekenen.

Voor Rusland zou zulk een vernieuwing van de proletarische klasse-beweging in Europa, een vernieuwing die, zoals in Spanje blijkt, tot de praktische mogelijkheden behoort, onvermijdelijk betekenen, dat ook de russische proletarische krachten zich vrij zouden maken om eigen klasse-doelstellingen door te zetten.

De mogelijkheid van sociale bewegingen in Rusland en van de vorming van een waarlijk proletarische internationale, moeten dus door Stalin worden afgesneden.

Dit is de sociale en politieke achtergrond van de "processen".

Men heeft van komintern-zijde opgemerkt, dat, als Trotsky niet met Hitler konspireerde, het dan toch wel opmerkelijk is, dat de nazis omtrent deze "ontuilingen" zo weinig ontkenen en protesteerden. Dit zou'n aanwijzing zijn, die wees in de richting van Trotskys schuld! Kogen wij de heren op een histories voorbeeld attent maken?

En wel: op de Dreyfuss-affaire? Jarenlang konden reactionaire groepen in Frankrijk Dreyfuss er van beschuldigen, een Duits spion te zijn, zij konden hem zelfs naar het Duivelseiland laten verbannen, zonder dat de Duitse regering ook maar één woord zei om deze, later onweerlegbaar vals gebleken aantijging te weerspreken.

Zo is dan dit heksenproces in Moskou niet een proces tegen Radek, niet een proces tegen Trotsky, doch vooral een proces tegen de zich vrijmakende proletarische revolutionaire krachten in de wereld. Deze krachten moeten, voor dat ze een overwegend gevaar worden voor de Stalinokratie, in de ogen van de arbeidersmassa's worden gekorrumpeerd. Zij moeten door de laster zo getroffen worden, dat de mogelijkheid, om invloed te krijgen op de geest van de Europese massa's, van te voren wordt afgesneden.

Het heksenproces is gericht tegen de zelfstandige klasse-beweging van het Europese proletariaat. Is gericht tegen de beweging, die het bedrog van het samengaan met de bourgeoisie bezig is bloot te leggen en te verhinderen.

Wie de commentaren in de kominternpers en van de komintern-knechten leest zal dit duidelijk zijn.

Wij wijzen op de volgende voorbeelden. Wijnkoop, tans weer de "grote oude man" van de CPN, heeft, vóór het proces begon, gesproken en wel in de Apollohal, ter herdenking van Lenin...

Hij wist al vooraf, dat de beklaagden en vooral, dat Trotsky schuldig was.

Hoe wist de "oude" en tans weer "nieuwe" leider van de CP dit eigenlijk? Wel, voor hem, als voor andere kominternknechten, stond dit van te voren vast. Scherpreechter Wijnkoop - koningsgezinder dan de koning - had de beklaagden, anders dan de "rechtbank", parden: "tribunaal" noemde de heer Wijnkoop het - reeds van te voren ter dood veroordeeld. Hij eiste hun koppen.

En Trotsky was geen kerkel, want anders was hij wel zelf naar Moskou gegaan om zich voor het "revolutionair tribunaal" persoonlijk te verdedigen.

Gut, wat een held, die Wijnkoop! Zou Radek toch gelijk gehad hebben, toen hij, naar men beweert, Wijnkoop geen held maar een hollands ezel schold?

Of was het "revolutionair tribunaal" minder moedig en minder op de hoogte, dan de heldhaftige heer Wijnkoop?

(Of hield het "revolutionair tribunaal" Radek in petto, om hem later nog weer eens tegen het "trotskisme" te gebruiken?)

Trotsky was zo verstandig om de moedige raad die de oude Wijnkoop voor anderen uitdeelde... als hij tenminste in Mexico iets van 's heren Wijnkoops heldenzaag gehoord heeft, niet op te volgen.

Maar, wie is eigenlijk die Wijnkoop?

Wie is de man, die in deze grote historische tragedie zijn knechten-kolletje vervult?

Hij is de man, die tijdens de grote wereld-oorlog partij koos voor het entente-imperialisme.

Hij is de man, die reeds toen, de histories gerechtvaardigde oppositie tegen zijn schandelijke politiek toevoegde: Gij zijt agenten van Wilhelm.... (Een historische analogie).

Hij is de man, die met alle kracht intrigeerde tegen Zimmerwald, tegen de eerste poging, om tijdens de wereldoorlog socialistische bijeen te brengen. Een optreden, dat lijnrecht inging tegen ... Lenin.

Hij is de man, die in 1917 Nederlandse transportschepen, die moesten dienen om Amerikaanse troepen naar het westelijk front te brengen, wilde verkwanselen in ruil voor graan.

Hij is de man, die indertijd, het was bij het eerste grote historische optreden van Lenin, in de TRIBUNE liet schrijven, dat, als de Russen op de voorwaarden van Brest-Litovsk vrede sloten, ze dan nog groter verraders van het socialisme waren, dan Scheidemann.

Hij is de man, die reeds jaren geleden, samen met Troelstra wilde regeren.

Hij is de man, die, toen Moskou hem niet langer dekte, er toe overging te gaan de komintern, die hij tans weer zo verheerlijkt, een eigen verkiezingspartijtje op te richten. Toen werd hij door Moskou veroordeeld op precies dezelfde gronden, die wij boven memoreerden.

Toen bleek, dat zijn standje aan 't vetlopen was, werd hij weer in de toenmalige CP opgenomen onder het afleggen van de verklaring, dat hij zich "gedurende vijf jaren aan objectief contra-revolutionaire politiek had schuldig gemaakt".

Waarom is Wijnkoop, toen hij in staat van beschuldiging gesteld werd, niet zelf naar Moskou gegaan? De held, die anderen zulk een moedige raad geeft? De man, die blijkbaar "objectiever" is in het bedrijven van contra-revolutionaire politiek, dan in kwesties van proletarische recht.

Intussen, alles wat de heer Wijnkoop misdeed, is weer vergeven. Hij is weer op weg, de leider van de CPN te worden. Waarom? Omdat de komintern, de CPN de weg van Wijnkoop gekozen heeft, die voor enige jaren nog "objectief contra-revolutionair" heette.

Wijnkoop triomfeert, valt over het hoofd van Trotsky heen, de proletarische revolutionairen aan en eist hun koppen.

Scherpreechter Wijnkoop, knecht van Stalin, wordt bijgestaan door zijn beulsknechten. De heer Beuzenaker, van de jongere leidersgarnituur schreef in DE TRIBUNE van 29 Jan. er moet "genadoels (worden) afgevoerd met het trotskistische gedoe, dat alle draienten inspannt tot verhinderen van het tot standkomen van de eenheid." En: werd de leus, "De vijand staat in eigen land" politiek opgevolgd, "dan stond inderdaad bij een oorlog de nazi-vijand 'spoedig in Nederland..

En de heer Nico Rost, de directeur van de bekende vertaalfabriek, schrijft in het CPN tijdschrift POLITIEK EN CULTUUR - dat noemen ze ook al cultuur - van November j.l. een "Antwoord aan Ignazio Silone". Deze laatste had nl. de euvole moed, te protesteren - 't was naar aanleiding van het Zinowjewisten-proces, - in een "open brief aan Moskou" tegen de "rechtstoestand" in Rusland. Silone wilde zelfs zijn naam niet zien opgenomen in het te Moskou verschijnende Duitse maandblad DAS WORT "niet eens als die van een los medewerker". Hij schreef: "Na de jongste gebeurtenissen, die zelfs blinden het rijpen van een geheel nieuwe situatie openbaren, is mij dat absoluut onmogelijk."

Wie is Ignazio Silone?

Hij is de schrijver van de beroemde, in zijn soberheid zo sterk werkende anti-fascistische roman "Fontamara".

De heer Rost beweert nu van hem, dat hij "op de meest infame wijze de eerlijkheid der russische rechtsspraak in twijfel (probeert) te trekken." En de heer Rost vervolgt dan: "Voelt Gij niet, dat ge door zulk minderwaardig geschrijf vrij dicht in de nabijheid van Hitlers minister Josef Gëbbels komt...?"

Men ziet het, tegen ieder, die het ook maar waagt, zich zelfstandig te tonen tegenover de praktijken van het Stalinisme, hebben de komintern-knechten het lasterwoord: hij is een agent van Hitler. Laster, die dient, om elk zelfstandig proletarisch verzet te smoren.

Moscou voert heksenprocessen op!

Het draagt zijn beulsknechten in heel de wereld op; de laster te organiseren. De laster wordt, zoals het in meer grote revolutionaire overgangstijdperken in de historie was, tot een politiek wapen van de eerste orde.

Zowel Hitler als Stalin gebruiken laster en verdachtnaking tegen de proletarische revolutie.

Allé krachten van het revolutionaire proletariaat dienen aaneengesmeed om deze afzichtelijke poging, het proletarische Kommunisme te verdrukken in een zee van laster en modder te verhinderen.

Tegen de laster de klare compromissloze klasse-politiek van het proletariaat.

16 Febr. 1937

Flitsen uit "Babeuf"

van Ilja Ehrenburg.

Hoe de laster in de franse revolutie zijn werk deed.

Robespierre is door de "Thermidor" onthoofd.

"Op de 10e Thermidor sneed de graveur Blanchard in de rue grois - Canettes zich met een scheermes de hals af. Hij liet een brief achter: "Het pistool heeft geweigerd. Ik zal het nog eens proberen..." Ik wil niet langer leven. - Gisteren is de Revolutie gestorven..." De patriotten lachten en den dancien graveur. Zij zeiden: "De Revolutie begint pas..." Van Robespierre vertelde men de meest onwaarschijnlijke dingen, iedereen geloofde ze, omdat men ze geloven wilde. Men vertelde, dat de "Guekseepeere", de doentier van Ledewijk XVI had willen trouwen, dan zouden de buitenlandse heven hem erkend hebben..."

"Zo komt het tot een breuk tussen de mannen van de Thermidor en Babeuf. De strijd begint. Babeuf geeft een krant uit "De Persvrijheid". Wij richt een kiesersclub op. Daar worden sociale wetsontwerpen besproken en petities aan de Conventie uitgewerkt. De reactie in het land noemt toe, maar de reactie noemt zich nog "Revolutie". En men sluit de Jacobijnclub onder het zingen van de "Carnagole".

Babeuf, die het proletariaat verdedigt, wordt gearresteerd.

"Wadat de politicehof den agent Labras, die Babeuf arresteerde, gevraagd had, of Babeuf hem met 30.000 francs had willen ontkopen, antwoordde deze: "Hoe zou hij aan 30.000 fr. gekomen zijn? Hij is toch een sansculotte..." De chef rijdig: "Heet daar nu over gepraat worden, Labras..." "Je verklaart, dat hij je heeft willen ontkopen. Je weigerde natuurlijk het geld aan te nemen, en ik zal je belonen voor je eerlijkheid. Heb je nu nu eindelijk begrepen?" Labras straalt, natuurlijk, nu heeft hij alles begrepen. Zeker heeft de Conventie, zo bevelen en als de Conventie het zo wil, dan hoeft er niet meer over gesproken..." Labras schrijft vlak een proces-verbaal over de poging tot ontkooprij. Ook zijn chef schrijft. Hij schrijft een rapport aan Tallien zelf: "De misdadiger probeerde een politie-agent te verleiden..." Maar de agent gaf blijk van onverzettelijke burgerdeugd, den helden van het oude Griekenland waardig."

Notities over 't Radekproces.

Uit een brief, van een Duits Kameraad te Parijs, die jarenlang te Moskou in een belangrijke functie gewerkt heeft, nemen wij de volgende notities op:

"... Interessant is de vraag, waarom, aangezien men door de ongerijndheid van de beschuldigingen, niet k a n aannemen, dat ze op waarheid berusten, bekennen de beklaagden, oude "revolutionairen" enz. enz.? Vermoedens ontrent vergif en folteringen zijn zelfs reeds opgedoken. Dit is evenwel stellig onjuist. Men vergeet geheel en al, dat deze lieden geen revolutionairen meer zijn en zelf o o k anti-trotskisten. En bovendien zelf lieden van de gekorrumpeerde en gedemoraliseerde sovjet-leiding. Voorbeeld: Radek. Zijn verdediging is precies als voorheen zijn artikelen waren. Dezelfde leugens, hetzelfde cynisme. Oprechte revolutionairen zijn reeds lang niet meer in hoge posities. En voor't overige, komen deze nooit voor de rechtbank. Men heeft daar mensen nodig, die bekennen. Mensen als een Pjatakow, een Sokolnikow zijn volkomen teleurgestelde, stuurloze lieden. Zowel tegen Stalin als tegen Trotsky gekant.

Zij zijn zonder enig nauw contact met de zich vormende arbeiders-oppositie, die steeds dreigender zal worden. Het nieuwe leiders. Echter voorlopig: telkens weer gedeelmeerd door arrestatie en verbanning. Vandaag de dag lopen er honderden sovjet-leiders rond, die weten, dat ze morgen, in alle stilte, naar Siberië gebracht zullen worden; of dat ze alles zullen moeten bekennen wat - in een openbaar proces - van hen verlangd wordt. Een proces, dat ze uit fatalisme, resten van partij-discipline en gehoor aan beslistheid voor het kiezen van de revolutionaire uitweg, over zich heen zullen laten gaan. Men is buiten Rusland te weinig bekend met de verdorvenheid, de dekadentie van de grote bureaucratie, en met de werking van de diktatuur op de eigen aanhang. In het algemeen kan de vrees voor aanslagen slechts worden verklaard door het weten, dat geen ventiel aanwezig is waar door de massale ontevredenheid kan worden afgeleid. Door het bijna goddelijke karakter, dat een figuur als Stalin verkregen heeft, wordt de druk op de massa's steeds ondragelijker. Nemen de spanningen steeds toe..."

voor twee jaar.

In een debat tussen Paul de Groot (cph) en H. Sneevliet op 21. December 1934 te Amsterdam, zei de heer de Groot: "I a n e r a d e n! Sneevliet zegt steeds: Holland, Holland, laat ons ons tot Holland bepalen. Neen wij zijn geen Hollanders, wij zijn internationa- listen!"

En derhalve:

Nederland onafhankelijk, welvarend, vrij! En: Nederland democratie en weerbaar. 't Kan verkoren, zei Broers, wiens beeltenis opgenomen was in de Nationale Heldengalerij, opgericht in het RAI-gebouw ter gelegenheid van het CPN "congres" 1938

van Roodboek tot Oranjecomédie.

Und du bist zu Kreuz gekrochen,
Du den Kreuz, das du verschtest,
Das du noch vor wenig Wochen
In den Staub zu treten dachtest.

Heino.

Voor enige tijd deelde "HET VOLK" mede, dat de literator Maurits Dekker, dezelfde die het "nationale epos" Oranje vervaardigde, op zich genomen heeft, het "Meispeel" voor de a.s. Mei-viering van de Arbeiderspartij te fabriceren.

Onze nationale arbeiderspartij is wat arm geworden aan originele jonge literaire krachten. Daarom moet ze bij salon - revolutionairen leentjebuur gaan spelen. Maurits Dekker, wiens Oranje niet alleen in de gewone burgerpers, maar vooral ook in de bladen van IJ. G. van der Veen's Arbeiderspers een warm onthaal vond, vooral bij de nationalisties getinte "jongere" leidersgarnituur van de Arbeiderspartij, heeft zich hiertoe bereid verklaard.

Dat kan mooi worden. Jammer genoeg, althans voor de Heer Maurits Dekker, is de opvoering van het toneelstuk "Oranje" geen succes geworden. 's Heren Dekkers gaven als toneelschrijver schijnen niet hoog te mogen worden aangeslagen. Dit tekort aan de eisen, die de bouw van een toneelstuk nu eennaal stelt, zou er toe kunnen leiden, dat het "Meispeel", dat de heer Dekker wil plegen, eveneens een sof zou kunnen worden. We zouden dan verrijkt zijn met een van die zeurderige, prekerige, in verheven stijl geschreven, maar oervervolende SDAP Meispeelen, zoals we die sinds jaren door de Vara-microfoon hebben horen uitgalmen. Daarom geven wij de heer Dekker in overweging, als motief voor zijn Meispeel het volgende te gebruiken:

1e Toneel. Het feestterrein. "Het gelijkt een heetje op Koninginnedag, alleen draagt men tans rood, inplaats van Oranje..."

2e Toneel. "Als levende sluisdeuren staan weerbare politie-agenten midden in de stroom van gevaarlijke revolutionairen en een bleke minstrel, die een rode tulip en het insigne der SDAP op zijn revers draagt, verdient vandaag een hetsman met melkbaas, door zich onafgebroken op een mandoline in het spelen van de socialistennars te oefenen."

3e Toneel. "In het midden van het fris-groene grasveld staat een het rode lappen behangen schavot, waarop straks de wethouder de Miranda de bourgeoisie en het kapitalisme met woorden zal afmaken."

Intermezzo? Stemmen uit het publiek. "Wat een mensen, zegt Martens, kun je eens even zien, hoe de beweging vooruitgegaan is - Geef mij je schone zakdoek eens, antwoordt Johanna. Ik kan toch niet met mijn nieuwe japon op die vieze planken gaan zitten? - Het de voetbalwedstrijd Holland-Belgie was het hier nog voller, zegt Martens' beunha tot zijn metgezel."

4e Toneel. Deklamatie: "Maar ook zij, die tans gekleed in zondagse kleren de tribunes vullen, en wier vadsige rust van kleinburgerlijk zelfbehagen alleen nog verstoord kan worden door politiek geredehavel of een leontenfluit, zongen vóór het jaar 1914 met dezelfde geestdrift en dezelfde overtuiging het zelfde lied..."

Na die woorden van de deklamator komt de jeugd op. "De leden der AJO heffen hun handen op, brengen de fascistengroet aan de mensen op de tribunes en roepen gelijktijdig de socialistiese arbeidersbeweging, heil, heil, heil."

- Wat lopen ze netjes en wat doen ze dat aardig..." Na dit toneeltje van de fascisties grootende AJO, late de Meispeel-schrijver de Miranda op een schavotje klimmen en spreken. Hij late de wethouder besluiten met een: "Hoera op de SDAP, dat mager en benepen klinkt als de vreugderoep van een kinderloze, bloedarme oude vrijster, die op een bazar ten bate der gereformeerde zending op Bali een ramelaar wint..."

Hierna: Intermezzo. "Er al revolutie, vraagt een angstig, oud heetje, dat in "de bocht" woont aan zijn huishoudster.

- Nee, meneer, de socialen hebben feest.

Als finale onscenere de Meispeel-schrijver dan: "Een spannend, politiek ruiterspel", dat "noch spannend, noch politiek behoeft te zijn, doch "alleen maar niets, volstrekt, volkomen, helemaal niets."

Als de heer Dekker zo zijn spel beëindigt, dan zullen "de meeste bewuste arbeiders het niet begrijpen, en dus zeggen dat het erg mooi was. Ook het socialisme vinden ze erg mooi..."

Een op deze motieven opgebouwd Meispeel zal zeker niet nalaten in de kringen van de SDAP opzien te baren. Wij hebben ze voordelijk ontleend aan het, enige jaren geleden uitgegeven boek "AMSTERDAM" door Maurits Dekker.

Het succes, dat de heer Dekker met zijn Oranje-epos verwierf, droef hem er toe om de "vader des vaderlands" ook op het toneel te gaan verheerlijken. De literator en revolutionair kreeg omgang met een stelletje nieuwbakken Oranjeklanten, En, zoals het meer gaat, die omgang had helaas gevolgen. De dichter geraakte in geestelijke zwangerschap. En beviel van een Oranjecomédie. - Zijn derde papieren Oranje-kindje reeds. - Zijn telgje bleek echter even bloedarm als de kunstmatige - en om politiek tactiese motieven - opgeschreefde Oranje-geestdrift zelf was. 't werd een sof. Jammer voor de heer Dekker, anders zou hy misschien nog beleefd hebben, dat de hope des lands, en haar prinsgemaal, na hun terugkeer uit Polen, in hoogst eigen persoon een gala-voorstelling van zijn stuk zouden bijwonen. Misschien ware K.D. dan wel geridderd, en tot huispoet benoemd. Maar een voorgevoel dat de heer Dekker reeds, dat zijn Oranje-telgje een misgeboorte zou worden. Dies stond hij aan een VOLK-redacteur een interview toe, - heet dat niet zo in de tale American's? - waarin hij zich vooraf beklagde over de al te afbrekende critiek, die nederlandse toneelschrijvers moeten ondergaan. Volgens hem een van de oorzaken, waardoor de nederlandse literatuur aan goede toneelschrijvers zo arm is. Nodig is een matige en opbouwende critiek. Wij raden deze literaire pacifist als schoolvoorbeeld voor een dergelijke matige en opbouwende critiek aan de volgende regelen te kiezen. (Misschien zouden ze ook te gebruiken zijn voor een grappig intermezzo in het te plegen Meispeel.)

"Een hele optocht komt binnen, bijna allen leden van het Groot Volkstoneel, met voorop de schrijver de Jong. Men verkeert in opgewekte stemming: er wordt geld verdiend. De schouwburgen hebben het stil, alleen "Frank v. Wezel's roemruchte jaren" trekt iedere avond volle zalen. A. K. de Jong kent zijn Pappenheimers, weet wat hij zijn publiek voorzetten moet. Hij is een nederlandse Dickens, een 20e eeuwse Conscience, hij is een noord-brabandse Zola, en verenigt bovendien alle kwaliteiten in zich van Oltmans, van van Lennep, Xavier de Montepin en Hedwig Chourts Mahler. Hij is de auteur van het bewuste proletariaat, heeft de hele kudde van de SDAP voor zijn zegowagen gespannen en de arbeiders hebben getrokken, totdat het zweet van hun bewuste koppen en het kwijl uit hun monden droop. Zij trekken de vierdelige Merijntje-cyklus."

op afbetaling van een gulden per maand hun woningen binnen, slikten een dikke duizend bladzijden proletariëse kunst en hielden tranen met tuiten, toen ze de aandoenlijke geschiedenis van het psychologische wonder Merijntje lasen. De F. V. 'Arbeiderspers' adverteerde in HET VOLK (Uw eigen front), de personen dreadden, de uitgever inde dikke padden kwitanties en Nederland genoot. De schrijver stapte uit zijn zegenwagen, besteed een proletariëse renpaard en ging daarna achter het stuur van een auto (met een apart casket) zitten. Het lieve Merijntje bleef niet alleen een menselijk ezeltje te zijn, maar pochte ook goud, evenals de ezel van den molenaarszoon uit het sprookje. Het boek werd een overvloedig succes: de Jong had niet tevergeefs gedurende enige jaren zijn mensen in artistieke zin prachtig opgevoed. Als kunst-redacteur van HET VOLK schold hij op de auteurs, die met hun minderwaardige pennevruchten de smaak van het publiek verknoeden. Hij vocht voor kunst met een grote K., legde zijn lezers haarfijn uit, waarom de zg. volksstukken, die avond aan avond volle zalen trokken, niets anders waren dan grove, op effect berekende stukken maakwerk. De menigte had recht op echte, zuivere, onvervalste, socialistische kunst (grote K.) Duizende onschuldige, eerlijk blanke vollen schone papier degradeerde hij tot manuscript, niet met het doel een tweede Herman Heyermans te worden, maar tot geestelijke, intellectuele en artistieke verheffing van het proletariaat.

Dit schoolvoorbeeld van natige, en vooral o p l e u w e n d e critiek is niet uit Volk en Vaderland, zoals de argeloze lezer wellicht zou vermoeden, doch uit: "Amsterdam", Roman door H a u - r i t s D e k k e r. Wel mocht de heer Dekker in zijn roman dit boek kritiek eindigen met: "Als het getij verloopt, worden de ballen verset....."

Opgedragen met een schouderophalen en de glimlach van een, die begrijpt... aan den literator, die zich ontwikkelde van Boekboek-schrijver tot Granje-mateur en Keispeel-fabrikant. Een vroegeren vriend der onfatsoenlijken H.B.

van dit en dat

Verwijzend naar 't citaat van Paul de Groot, memoreren wij uit een artikel van Mr. de Lecuw in DE TWEEDE van 8. Februari 1933.
"Haar, de nederlandse communist kijkt niet het eerst naar Moskou, naar het eerst naar Nederland."

"De sociaal-democratie onverenigbaar met het fascisme; haar leidend apparaat bereid en in staat tot de strijd daartegen; hieruit zou natuurlijk volgen, dat men met deze leiders het eenheidsfront tegen het fascisme moet en kan sluiten. En op dit eenheidsfront-van-boven-af dringt Trotsky dan ook aan; en richt zijn verwijten tegen de Communistische Internationale, die al haar krachten richt, in Duitsland en overal elders, op het eenheidsfront van de arbeiders van alle richtingen, tegen het kapitalisme met zijn fascistiese en s o c i a a l - f a s c i s t i e s e helpers (spat. v.o.)
Wat tonen de feiten?
De feiten tonen, dat de "theorie van het sociaal-fascisme" volkomen juist is gebleken, BOVENAL IN DUITSLAND!"

Mr. A.S.de Lecuw. Het bankroet van het Trotskisme. '33